

Jaarverslag 2007

Colofon
Stichting Hospice Delft
Chopinlaan 9a
2625 TD Delft
015-2573121
info@hospicedelft.nl
www.hospicedelft.nl

Voorwoord

Voor U ligt het jaarverslag van de Stichting Hospice Delft over het jaar 2007. Aan de ene kant een rustig jaar, aan de andere kant een roerig jaar.

Rustig voor wat betreft het reilen en zeilen van het Hospice zelf. Dankzij de inspanningen van de coördinatoren, de onmisbare vrijwilligers en de professionals lopen de dagelijkse zaken in het Hospice zoals bedoeld en de tevredenheid van de bewoners is daarvoor het hartverwarmend teken. Onze partners, te weten de Stichting Careyn, de Stichting Palliatieve Terminale Zorg Afdeling Delft, de Regionale Huisartsen Vereniging Delft en Omstreken en de Stichting Pieter van Foreest delen daarin vanzelfsprekend mee. Het is overigens verheugend te kunnen constateren dat met betrekking tot de financiering van onze activiteiten een verschuiving in de goede richting lijkt plaats te vinden. Het subsidieregime is in het afgelopen jaar duidelijk gunstiger geworden en een aantal verzekeringsmaatschappijen is meer geneigd dagvergoedingen, althans ten dele, te financieren. De bestaanszekerheid van ons Hospice neemt daardoor verder toe en daar zijn we vanzelfsprekend blij mee.

Roerig voor wat betreft de voor het Hospice noodzakelijke nieuwbouw. Gelukkig kunnen we nog steeds gebruik maken van onze huidige huisvesting maar de tijd begint nu wel te dringen. Het bestuur heeft het afgelopen jaar onder meer veel tijd besteed aan het zoeken naar geschikte partners

voor ons nieuwbouwproject. In dat verband kan gemeld worden dat eind december een overeenkomst is gesloten tussen de Stichting Vidomes, de Stichting Pieter van Foreest en de Stichting Hospice Delft om voor gezamenlijke rekening door Muller & van Eys Architectuur en Omgeving een zogenaamd Voorlopig Ontwerp te laten maken en met de intentie om zo enigszins mogelijk vervolgens ook de bouw gezamenlijk te realiseren. Vooral de organisatorische structuur en de financiering van een en ander hebben nu de volle aandacht.

Al met al reden te over om de toekomst van ons Hospice met vrouwen tegemoet te zien.

Wilg van der Wal
Voorzitter Stichting Hospice Delft

Hospice Delft

Hospice Delft is een gastvrij huis, waar mensen in hun laatste levensfase kunnen verblijven. Vaak willen mensen thuis sterven. Als dat door omstandigheden niet mogelijk is, kan het hospice uitkomst bieden. In het hospice zijn aandacht, zorg, warmte en nabijheid heel vanzelfsprekend. De behoeften en wensen van de bewoners staan centraal. Het hospice heeft plaats voor vier bewoners. Het hospice is speciaal bedoeld voor de inwoners van Delft en de directe omgeving. Maar ook voor bewoners van buiten deze regio zijn er mogelijkheden.

De zorgverlening wordt geregeld door een intensieve samenwerking van vrijwilligers en professionele hulpverleners. Huisartsen, medewerkers van Careyn en vrijwilligers van de Vrijwilligers Palliatieve Terminale Zorg werken nauw samen.

In 2007 zijn er 43 bewoners in het hospice verzorgd, daarvan zijn er 39 in 2007 opgenomen. Het gaat om 25 dames en 18 heren. De jongste bewoner was 38 jaar en de oudste bewoner was 97 jaar. De gemiddelde verblijfsduur was 22 dagen. De kortste opname was 1 dag en de langste opname 6 maanden. 42% van onze bewoners was afkomstig uit het ziekenhuis, 49 % kwam vanuit de thuissituatie en de overige bewoners kwamen uit het verzorgingshuis. De meeste mensen zijn door hun huisarts op het hospice geattendeerd. Daarnaast spelen de liaisonverpleegkundigen van het ziekenhuis een belangrijke rol.

De bezetting is in 2007 heel wisselend geweest.

1^e kwartaal 75% 2^e kwartaal 66%

3^e kwartaal 64% 4^e kwartaal 57%

De gemiddelde bezetting kwam uit op 66%.

Dat is wat lager dan in 2006 toen was het bezettingspercentage 75%. Dit heeft te maken gehad met de wisselende zorgbehoefte in de regio, maar ook met de bouwwerkzaamheden van het verzorgingshuis "Die Buytenweye". Door de verwachte overlast van de heiwerkzaamheden hebben verschillende mensen van opname in het hospice afgezien. De heiwerkzaamheden zouden in het derde kwartaal plaatsvinden, maar zijn uiteindelijk in het vierde kwartaal begonnen en afgerond.

Er hebben in 2007 acht mensen op de wachtlijst gestaan, die niet in het hospice geplaatst zijn. Vier daarvan zijn binnen een week na aanmelding in het ziekenhuis overleden. Twee mensen zijn op de palliatieve unit van "De Bieslandhof" opgenomen, één is opgenomen in Hospice Voorburg en één is thuis overleden.

De gemiddelde wachttijd bedroeg niet langer dan een week.

Vrijwilligers

De vrijwilligers in het hospice maken deel uit van de organisatie Vrijwilligers Palliatieve Terminale Zorg afdeling Delft. De VPTZ zorgt voor de werving, opleiding en inzet van de vrijwilligers. In het hospice zijn ongeveer 55 vrijwilligers actief. Zij zijn één of twee keer per week gedurende vier uur in het hospice aanwezig. Samen met een collega-vrijwilliger zorgen zij van 7.00u tot 23.00u voor de bewoners en hun familie. Dit doen zij samen met de

verpleegkundigen van Careyn en de coördinatoren. Door de inzet van de vrijwilligers (11648 uur per jaar in het hospice) kunnen we veel aandacht aan de bewoners en hun familieleden besteden. Er is een coördinator van de VPTZ, die de inzet van de vrijwilligers in het hospice regelt. Eén van onze vrijwilligers wil haar ervaring met u delen.

Toen ik inmiddels al weer vijf jaar geleden een kleine advertentie in de Delftse Post tegenkwam, waarin vrijwilligers in de terminale thuiszorg werden gezocht, heb ik direct gebeld. Ik werkte toen nog bij een Delftse woningcorporatie, maar zocht al geruime tijd naar een mogelijkheid om iets in de zorg te doen. Ik had hier weliswaar geen ervaring of opleiding in, maar o.a. de boeken van Elisabeth Kübler-Ross waren voor mij een inspiratiebron. Na mijn telefoontje werd ik dezelfde dag teruggebeld door Hester Hartogsveld en uitgenodigd voor een kennismakingsgesprek. Dit gesprek met Hester en Tanja verliep positief en een paar maanden later zat ik met nog vier aspirant vrijwilligers op de cursus. Op 24 december 2003 ging ik voor het eerst op pad als vrijwilliger in de terminale thuiszorg.

Toen ik echter bij Hester aangaf een zekere regelmaat prettig te vinden, maakte ze me attent op het hospice dat toen in Delft zou worden geopend. Voor het hospice werden nog vrijwilligers gezocht en dus bezocht ik de voorlichtingsavond in de Delftstede. Omdat ik de cursus voor de thuiszorg net had afgerond kon ik me diezelfde avond opgeven en na opening van het hospice gelijk aan de slag. Inmiddels werk ik dus alweer ruim 4 jaar in het hospice en ik kan gerust zeggen dat ik nooit spijt heb gehad

van mijn beslissing. Het werk in het hospice met mensen in de terminale fase geeft veel voldoening. Voor iemand die altijd zittend werk achter een computer heeft gedaan een heerlijke uitdaging, waarbij je eigen sores naar de achtergrond verdwijnen. Je wordt telkens weer zo geconfronteerd met het tijdelijke van het bestaan, dat het ook dé manier is om te leren relativeren. Het actief verzorgen van mensen, het in en uit bed helpen, eten geven, verschonen etc., het geeft me het gevoel zinvol bezig te zijn. De verpleging heeft me vroeger wel getrokken, maar kennelijk net niet genoeg om het door te zetten. Omdat het toch altijd een beetje voelde als een gemiste kans, ben ik blij dat ik nu op deze manier de gelegenheid krijg alsnog iets in de zorg te doen. Bovendien vind ik de sfeer in het hospice heel warm. Het samenwerken met de vrijwilligers, met de coördinatoren en met de verpleegkundigen in onze gezamenlijke zorg voor de zieke bewoner.

Heel vaak wordt me gevraagd of het nu niet zwaar is en moeilijk om altijd maar met mensen te verkeren die doodgaan. Ik denk dat ik hierboven duidelijk heb gemaakt dat ik dat zeker niet zo ervaar. Ik hoop nog heel wat jaren mee te kunnen draaien in het hospice (en natuurlijk in de thuiszorg).

José Groenendaal

Careyn

In het Hospice is een speciaal team van verpleegkundigen werkzaam, die in dienst zijn van de thuiszorgorganisatie Careyn. Gedurende verschillende uren op de dag is er een verpleegkundige aanwezig in het Hospice, in de ochtend-,

avond- en nachturen. Er is altijd een verpleegkundige van Careyn oproepbaar bij problemen.

Verplegen in het Hospice houdt in, palliatieve zorg verlenen samen met vrijwilligers. Zorg, gericht op het bereiken van de best mogelijke kwaliteit van leven, zowel voor de bewoner als voor diens naasten, met aandacht voor psychologische-, sociale aspecten en zingevingsvragen. Hierbij staan de wensen en beslissingen van de bewoner centraal. Verplegen in het Hospice houdt niet alleen verzorgen in maar vooral ook begeleiden, samenwerken, bemiddelen, informatie geven en coördineren samen met de huisarts en coördinatoren van het Hospice.

De samenwerking met huisartsen en vrijwilligers is zeer intensief. Daarnaast is de samenwerking met geestelijk verzorgers, psychologen, fysiotherapeuten, apothekers en anders disciplines van groot belang.

De verpleegkundige ondersteunt en begeleidt vrijwilligers zodat zij samen de wenselijke, persoonlijke zorg aan de bewoners kunnen geven. Zo is er voor de vrijwilligers een tils cursus georganiseerd door de tilspecialiste van Careyn. Andere verpleegkundigen hebben een cursus "verplegen op bed" georganiseerd.

Veel aandacht tijdens de verzorging is er voor de bewoner als mens, maar ook voor verpleegkundige aspecten als decubituspreventie en wondverzorging.

Regelmatig wordt er een beroep gedaan op gespecialiseerde verpleegkundigen van Careyn zoals:

- De wondspecialist
- De tilspecialist

- Medisch Technisch Handelentteam
- Oncologieverpleegkundige,
- De complementaire zorg specialist

Een oncologieverpleegkundige uit het vaste team van het hospice maakt deel uit van het Palliatief Consultatieteam, in de regio Delft/Westland/Oostland, waar hulpverleners terecht kunnen voor een vraag over palliatieve zorg.

Naast de "gewone verzorging" heeft het bieden van complementaire (= aanvullende) zorg een grotere plek gekregen in het hospice. Complementaire zorg komt voort uit complementaire geneeswijzen en wordt aangeboden om het zelfhelende vermogen van de bewoner te ondersteunen en om ontspanning te bieden.

In het hospice wordt gebruik gemaakt van:

- Etherische oliën (aromatherapie)
- Massage
- Luisteren naar muziek.

Om met en van elkaar te leren, om elkaar te kunnen ondersteunen en om met elkaar te kunnen samenwerken wordt er deelgenomen aan:

- Informatieavonden met vrijwilligers rond een bepaald thema, zoals samenwerking, rouwverwerking etc.
- Intervisie verpleegkundigen onderling
- Werkoeverleg
- Symposia en scholing binnen de eigen regio
- Netwerkbijeenkomsten

Samen met de coördinatoren en vrijwilligers worden speciale wensen van bewoners mogelijk gemaakt. Zo is er

voor een bewoonster een workshop "viltoppetjes" maken georganiseerd. Een andere bewoner kon nog een vakantie meemaken op "de Zonnebloemboot". Een dagje of weekje naar huis kunnen. Veel is er mogelijk gebleken. Ook dit hoort bij kwaliteit van leven en kwaliteit van zorg.

Huisartsen

Alle mensen, die in het hospice worden opgenomen worden begeleid door de huisartsen, soms hun eigen huisarts soms een vervanger. De huisartsen hebben in verband met de zorgverlening regelmatig contact met de verpleegkundigen en/of de coördinatoren van het Hospice Delft. Het afgelopen jaar hebben 31 huisartsen de bewoners van het hospice begeleid. Zij werden daarin bijgestaan door hun collega's van de huisartsenpost, die bereikbaar waren buiten de kantooruren. In 2007 is er vier keer een beroep gedaan op de vangnetartsen (huisartsen) om een bewoner van buiten onze regio te begeleiden.

Dr. Vlasveld wil zijn ervaringen in het hospice met u delen.

Het Hospice belt

Vannacht, zo rond half twee ging de telefoon. Omdat ikzelf ergens wel gerinkel hoorde maar het niet zo maar een, twee, drie thuis kon brengen, was ik maar wat blij dat m'n vrouw opnam. Na overname hoorde ik dat mevrouw Nieuwenschans, verblijvende in het Hospice verderop, zojuist was overleden. Met de belofte zo spoedig mogelijk te komen, legde ik de hoorn op de haak, kleepte me aan en ging op pad.

Nog maar acht maanden terug was mijn patiënte

geopereerd aan een kankerproces van de dikke darm. De mededeling dat bij de ingrijpende operatie het proces in z'n geheel was verwijderd leverde slechts kort vreugde op; drie maanden later bewezen vlekken op een leverecho het tegendeel. Met de mededeling dat het proces was uitgezaaid werd de vrouw naar huis gestuurd. Hoezeer ik het zelf altijd betreurd dat sommige specialisten in het ziekenhuis geen moeite doen om zo'n doodsoordeel nog voorzichtig in te kleden, was het voor mijn patiënte kant en klaar: haar leven liep ten einde.

Maar hoe nu verder met eventuele problemen in de thuissituatie? Tot voor enige jaren terug was de enige oplossing voor dit soort zaken het verpleeghuis. Hoewel het personeel aldaar z'n uiterste best doet om de patiënten zo goed mogelijk te behandelen, zorgden bezuinigingen ervoor er voor een persoonlijke benadering niet veel tijd meer is. En hoewel de 'enkele mens' tegenwoordig in het niet valt bij de grote massa, merkt die enkele mens wel dat hij of zij in tijden van nood wel degelijk iemand heeft voor het uiten van uiten van gedachten, verdriet en emoties.

Gelukkig bestaat er sinds 2004 in Delft een hospice. Weet wel, dat de patiënten van deze zgn. 'sterfhuizen' daar primair niet naartoe gaan om te sterven, maar om hulp te krijgen die ze thuis ontberen. Dat ze in deze centra's meestal overlijden komt door veelal de ongeneeslijkheid van hun ziektes. Bovendien zorgen de Hospices ervoor dat mensen, die geen verdere familie meer hebben, niet in eenzaamheid behoeven te sterven.

Het was net iets na half twee, toen ik aankwam bij het Hospice. Gerda, de dienstdoende verpleegkundige, vertelde me bij binnenkomst al direct van het wel en wee rondom

mijn patiënte. "Nou, 't is gebeurd. Ze is dan wel de laatste dagen niet meer bij kennis geweest, maar toch is het vreemd als iemand dan uiteindelijk dan toch zijn laatste zucht geeft".

Na het schouwen en het condoleren van familie en vrienden die zich bij ons voegden, kwamen we nog even bij elkaar in de ontmoetingsruimte. Gerda zette voor mij, als een van de eersten, een kop koffie met gekookte melk voor me neer. Door alle samenwerking van afgelopen tijd was het algemeen bekend dat de dokter graag zo'n 'ouderwetse bak' lustte.

Nog eens werden alle gebeurtenissen rondom de overledene besproken. Met een "Ze gaf zichzelf trouwens nog maar een maand of zo, maar ze heeft zelfs nog Pasen meegemaakt." begon het gesprek. Een familielid lachte: "Ja een witte Pasen".

Duidelijk werd dat het Hospice voor mevrouw Nieuwenschans mogelijk had gemaakt om haar leven op een goede manier af te ronden. Ondanks diverse verdrietige gebeurtenissen in haar leven stond deze vrouw zo vaak klaar om een troostend woord aan haar naasten te geven. Echter nu, in de laatste maanden van haar leven, waren anderen geweest die naar haar wilden luisteren. En er was veel verdriet, emoties en teleurstellingen uitgekomen. Tot diep in de nacht zaten vrijwilligers en verpleegkundigen aan haar bed. Met als uiteindelijk resultaat dat ze haar leven op een rustige manier kon afsluiten en in vrede heengaan. De oprechte dank van de familie verwoordde ook mijn eigen gedachten op dat moment. Dank voor zoveel liefde, medemenselijkheid en betrokkenheid die door alle Hospice medewerkers keer op keer werd ten toon gespreid.

Zorginstellingen Pieter van Foreest

Met de Zorginstellingen Pieter van Foreest wordt er samengewerkt op het gebied van huisvesting en facilitaire diensten. Het hospice bevindt zich op de begane grond van verzorgingshuis "Die Buytenweye", welke deel uitmaakt van de Zorginstellingen Pieter van Foreest. De coördinatoren maken regelmatig gebruik van de expertise van de medewerkers van de technische dienst. Ook is er verschillende keren een ruimte van "Die Buytenweye" gebruikt voor scholing en/of vergaderingen.

Contacten met derden

Er worden veel contacten onderhouden, onder andere met:

- ◆ het ziekenhuis vooral de liaisonverpleegkundigen en diverse afdelingen, die overplaatsing naar het hospice begeleiden
- ◆ de huisartsen
- ◆ de Vrijwilligers Palliatieve Terminale Zorg
- ◆ het Centrum Indicatiestelling Zorg
- ◆ Careyn
- ◆ Zorginstellingen Pieter van Foreest
- ◆ het team Geestelijke Verzorging van de Reinier de Graafgroep en Pieter van Foreest
- ◆ het palliatief netwerk vooral de netwerkcoördinator
- ◆ coördinatoren van andere hospices
- ◆ medewerkers van de Gemeente Delft
- ◆ Cipix in verband met hun hulp bij onze website
- ◆ Integraal Kankercentrum West

Bestuur en Raad van Aanbeveling

Samenstelling bestuur

- ♦ Wilg van der Wal voorzitter
- ♦ Hanneke van Nistelrode secretaris
- ♦ Hans Rosier penningmeester
- ♦ Johanna van 't Lindenhout lid
- ♦ André Schimmel lid

Bij de bestuursvergaderingen was ook de coördinator van Hospice Delft, Gabriëlla Rijerse aanwezig.

Er waren in 2007 zes bestuursvergaderingen. Op 28 november was er een vergadering van verpleegkundigen, vrijwilligers en coördinatoren met het bestuur met als doel informatie-uitwisseling.

De activiteiten van het bestuur richten zich o.a. op:

- strategie en beleidsbepaling
- vormgeven en onderhouden van de samenwerkingsrelaties
- eindverantwoordelijkheid voor het functioneren van het hospice
- leidinggeven aan de coördinatoren
- fondsenwerving, vermogensbeheer, investering, exploitatie en beheer
- public relations en communicatie
- plan en bouwvoorbereiding voor de definitieve locatie.

Samenstelling Raad van Aanbeveling

- ♦ Drs. T.A. Franssen
- ♦ Ir. J. Delcour
- ♦ Dhr. K. van der Wetering
- ♦ Drs. B.K.P. Griffioen
- ♦ Mevr. I. van Haaren
- ♦ Ing. G.J. Meijerink
- ♦ Dr. H. Breugem
- ♦ Dhr. J. van Dalen
- ♦ Drs. C.A.C.M. Oomen

De Raad van Aanbeveling adviseert het bestuur en ondersteunt de fondsenwerving voor de definitieve huisvesting.

Financieel jaarverslag

BALANS per 31-12-2007	STICHTING HOSPICE DELFT	
<u>ACTIVA</u>	31-12-07	31-12-06
Vaste activa		
Inventaris/inrichting	212,00	506,00
Vlottende activa		
Debiteuren	4.481,00	704,00
Te vorderen posten	649,54	684,92
Te vorderen btw	12.222,00	2.505,00
Liquide middelen	23.691,25	45.065,39
	41.043,79	48.959,31
	<u>41.255,79</u>	<u>49.465,31</u>
PASSIVA		
Eigen vermogen	23.208,69	31.735,48
Kortlopende schulden		
Crediteuren	18.047,10	0,00
Te betalen kosten	0,00	17.729,83
	18.047,10	17.729,83
	<u>41.255,79</u>	<u>49.465,31</u>

BATEN EN LASTEN 2007	STICHTING HOSPICE DELFT	
<u>Baten</u>	Realisatie 2007	Realisatie 2006
Donaties/Giften	2.180,90	2.561,27
Subsidie	41.369,96	42.436,92
Omzet	31.316,95	33.802,87
Ontvangen rente	649,54	883,59
	75.517,35	79.684,65
Lasten		
Kosten coördinatie	51.083,64	55.092,12
Onderhoud inventaris	8.564,21	11.998,52
Kosten voeding, dranken	7.477,20	7.258,54
Cursussen/seminars	86,05	360,98
Bijeenkomsten vrijwilligers	2.250,00	0,00
Kantoorkosten	1.200,65	1.835,26
Documentatie	67,21	217,58
Telefoon/internet	2.126,47	1.174,81
Lidmaatschappen/bijdragen	337,29	96,73
Verzekeringen	579,75	141,05
Rente/bankkosten	143,63	92,59
Afschrijving inventaris/inrichting	294,00	294,00
Algemene kosten/onvoorzien	2.334,04	1.247,91
	76.544,14	79.810,09
Resultaat	<u>-1.026,79</u>	<u>-125,44</u>

De baten en lasten hebben elkaar in 2007 nagenoeg in evenwicht gehouden. Het hospice heeft het boekjaar 2007 afgesloten met een klein verlies van 1.027,-- (zie de staat van baten & lasten).

Daar waar tot en met 2007 slechts de coördinatiekosten (deels) gesubsidieerd werden, zal vanaf 2008 voor het eerst een component voor huisvesting en voeding in de VWS-subsidie worden opgenomen. Omdat wij de huidige locatie gratis in gebruik hebben gekregen van de St. Zorginstellingen Pieter van Foreest, is het dan ook te verwachten dat - zolang wij nog aan de Chopinlaan gehuisvest zullen zijn - wij een jaarlijks financieel overschot zullen hebben. Dit overschot zal worden toegevoegd aan het vermogen en zal te zijner tijd grotendeels besteed worden aan de realisatie en inrichting van de nieuwe huisvesting.

De vriendenstichting mag zich ieder jaar weer op hartverwarmende donaties en bijdragen verheugen. Nabestaanden, familieleden, kerkgenootschappen, bedrijven, maar ook particulieren weten hun weg te vinden naar de bankrekening van de vriendenstichting. (14.68.32.965 t.n.v. St. Vrienden Hospice Delft). Ook deze geworven fondsen worden gereserveerd voor de realisatie en inrichting van de nieuwbouw.

Overigens, zowel het hospice als de vriendenstichting hebben de fiscale ANBI-status, waarmee giften in principe aftrekbaar zijn voor de inkomstenbelasting en de inkomsten voor het hospice vrijgesteld zijn van schenkings- en/of successierechten.

Vanzelfsprekend zijn wij gaarne bereid u hierover nader te informeren.